

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهيم
بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
از آن به که کشور به دشمن دهيم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Iran's M.

آئینه ایران

نویسنده: آندریوف کوریپکو*
برگردان از: حمید محوی
۰۹ مارچ ۲۰۲۰

آندریوف کوریپکو

ایران – تغییر رژیم با ویروس کرونا ؟

مرکز پژوهشهای جهانی سازی، ۳ مارچ ۲۰۲۰

نتایج اپیدمی کووید-۱۹ در ایران بحران اقتصادی کنونی جمهوری اسلامی را تشدید خواهد کرد و آن را بیش از همیشه در معرض فروپاشی سیاسی قرار خواهد داد. نتیجه چنین بحرانی ناخواسته با مدیریت نامناسب دولت در مقابل این بیماری همه گیر به دلیل گفتمان «سیاست پسندانه ای» که خود را در آن محصور کرده هموارتر می شود. این جریان به شکل نگران کننده ای این پرسش را برای ما مطرح می کند که در صورتی که این وضعیت مصیبت بار بزودی تحت کنترل در نیاید آیا تغییر رژیم می تواند قریب الوقوع باشد.

انزوی بی سابقه ایران

پس از این که همه همسایگان به دلیل اپیدمی کرونا-۱۹ مرزهایشان را به روی ایران مسدود کردند این کشور بیش از همیشه در انزوا قرار گرفته و با تشدید بحران اقتصادی کنونی بیش از هر دوران دیگری ایران را به فروپاشی سیاسی نزدیک کرده است. به سبب ابتلای چند مقام سیاسی به ویروس کرونا، به ویژه معاون وزیر بهداشت که پیش از این به همه اطمینان داده بود که ویروس تحت کنترل است، به هیچ وجه الهام بخش اطمینان عمومی نیست. یک سفیر سابق ایرانی و به همین گونه یک مقام مذهبی پر نفوذ نیز در اثر کرونا در گذشت و برای پیشگیری از هم اکنون پارلمان برای مابقی هفته به حالت تعلیق در آمده است.

به همین دلیل یعنی آلوده شدن چندین نماینده دولت به ویروس، نظریه توطئه را تقویت کرده که بر اساس آن گوئی در واقع به شکل سری از سلاح بیولوژیک علیه جمهوری اسلامی استفاده شده تا تغییر رژیم را عملی سازند. اگر چنین پی آمدی مطمئناً ممکن باشد، ولی روشن نیست که نتیجه « توطئه امریکائی- صهیونیستی » یا بسادگی حاصل مدیریت نامناسب در پاسخ دولت به این بیماری بوده است.

بحران کووید-۱۹ در جمهوری اسلامی

در حال حاضر اطلاعی نداریم چگونه این همه مقام سیاسی آلوده شده اند، ولی ممکن است که خود آنان یا نزدیکانشان (برای مثال اعضای خانواده یا همکاران) در طول اقامت در جمهوری خلق چین به این ویروس آلوده شده باشند، در تماس با چینی ها، یا اتباع کشورهای دیگر (مانند نمایندگان تجاری یا دانشجویان). با وجود این، شهر قم در جایگاه یکی از زیارتگاه های مهم، ممکن است ایرانیان آلوده ای که برای دعا و طلب سلامتی خودشان و هم وطنانشان به آنجا رفته بوده اند، پیش از ظهور و مشاهده عوارض بیماری در خودشان، ویروس کرونا را به افرادی که در مجاورت آنان بوده اند منتقل کرده اند.

به هر نحوی که اپیدمی تظاهر کرده باشد، هیچ تردیدی وجود ندارد که به یکی از وخیم ترین مراحل در جهان کنونی رسیده تا جایی که روسیه نخستین کشوری ست که موقتاً ورود ایرانیان را محدود کرده، البته به استثنای آنانی که ویزای دیپلماتیک، بازرگانی، انسان دوستانه و عبور و مرور دارند، یعنی اقداماتی که پیش از این برای چین نیز به اجراء گذاشته بود. علاوه بر این، رئیس جمهور پوتین برای مهار این بحران با تأکید روی جدی بودن وضعیت به جمهوری اسلامی قول کمک داده است.

در دام گفتن خود

با وجود این جای شگفتی ست که دولت ایران رسماً به وجود بحران اعتراف نمی کند، و یا نمی تواند چنین بحرانی را بی آن که « قانونیت سیاسی » خود را به خطر بیندازد آشکارا به رسمیت بشناسد. آیت الله پیش از این نازلترین میزان شرکت در انتخابات پارلمان از آغاز جمهوری اسلامی یعنی از سال ۱۹۷۹ را که در ماه گذشته برگزار شد به « تبلیغات منفی » و ویروسی نسبت داده بود. بازشناسی این امر که واقعاً مشکلی وجود دارد « تبلیغات منفی » را تأیید می کرد که از آغاز واقعیت داشته و صحیح بوده است. حتا اگر بگوئیم که وضعیت فقط اخیراً رو به وخامت گذاشته، این پرسش مطرح خواهد بود که آیا دولت از ویروس به جای بهانه ای برای پنهان کردن بایکوت رأی دهندگان به دلیل مخالفتشان با حذف جنجال بر انگیز چندین نماینده « اصلاح طلب » (« میانه روها ») در نزدیکی انتخابات استفاده کرده است یا نه.

در هر صورت، ایران با گفتمان «سیاست پسندانه» خود را در گفتمانی محصور کرده که در نتیجه قادر نیست بی آن که به منافع برخی رهبران خسارت وارد نکند با این اپیدمی به نحو صحیحی مقابله کند.

«پنهانکاری» پشت پرده محاسبات سیاسی

اگر ایران تا امروز گستره این بحران فزاینده بهداشتی را دست کم تلقی کرده تا حدودی به این علت بوده که از پی آمدهائی بیم داشته که تا کنون نیز به این کشور تحمیل شده، یعنی بسته شدن مرز کشورهای همسایه و در نتیجه رو به وخامت نهادن بحران اقتصادی کنونی. اقتصاد ایران به دلیل مجازاتهائی یک جانبه ایالات متحده و تهدید به تحمیل «مجازاتهای ثانوی» به همه آنانی که خودشان را با خواست امریکا تطبیق ندهند هیچ گاه تا به این اندازه ضعیف نبوده است. به همین دلیل هند نیز که تا کنون یکی از مهمترین همکاران انرژی ایران بوده، به دقت خودش را با هم پیمان نظامی ستراتیژیک جدید تطبیق داده و جمهوری اسلامی را از میلیاردها دالر درآمدی که از سال گذشته این همه بدان نیاز داشت محروم کرده است. برگزیدگانی که در قدرت هستند نیز بیم دارند که هر چیزی که (به اشتباه) بتواند به «تحریک ترس و دست پاچگی» بینجامد با «خرید از روی ترس» قفسه فروشگاه های بزرگ را خالی بر جا گذاشته و بحران اقتصادی را وخیمتر کند. یعنی روندی که می تواند به اعتراضات دامن بزند و کشور را بیش از آنچه هست به لبه فروپاشی سیاسی سوق دهد.

آیا از نقطه غیر قابل بازگشت عبور کرده است ؟

بیش از پیش روشن می شود که کشور برای نجات از این بحران درونی به یک حرکت اساسی نیاز دارد. بحران بهداشتی بحران اقتصادی را به وضعیت وخیمتری سوق می دهد که متعاقباً به بحران سیاسی می انجامد، علاوه بر این بیماری برخی از مقامات سیاسی به نوعی بحران را به شکل دورانی و خطرناکی تشدید می کند. این وضعیت به همان اندازه نگران کننده است که مقامات خودشان را در گفتمان «سیاست پسندانه» محصور کرده و در نتیجه قادر به عرضه پاسخ مناسبی برای مقابله با بحران بهداشتی نیستند. آنچه مربوط به ابعاد اقتصادی بحران می شود هیچ اقدامی در آینده قابل پیشبینی نمی تواند انجام گیرد زیرا چنین امری به اختیار ایران نیست، ولی بهبود بخشیدن به اقدامات بهداشتی با جلوگیری مؤثرتر از گسترش ویروس، پس از عبور از تسامحات اولیه، با جدی گرفتن آن احتمالاً می تواند کمک کند. تا وقتی که بحران بهداشتی و اقتصادی رو به وخامت بگذارد، تقریباً وقوع یک بحران سیاسی دیگر اجتناب ناپذیر است، به ویژه اگر تعداد بیشتری از مقامات سیاسی قربانی ویروس شوند، به این ترتیب خطر تغییر رژیم نه با «توطئه» بلکه با ویروس کرونا افزایش خواهد یافت.

لینک متن اصلی :

<https://www.mondialisation.ca/iran-changement-de-regime-par-le-coronavirus/5642384>

* - درباره آندریوف کوریبکو

تحلیلگر سیاسی آمریکائی مستقر در مسکو، کارشناس امور ستراتیژیک ایالات متحده در افریقا، اوراسیا، راه ابریشم نوین و جنگ ترکیبی ست. او در حال حاضر به عنوان تحلیلگر سیاسی در آژانس سپوتنیک کار می کند و دوره دکترا در انستیتو دولتی مناسبات بین المللی مسکو MGIMO بوده و مونوگرافی «جنگ ترکیبی، رویکرد انطباقی غیر

مستقیم برای تغییر رژیم» [Guerres hybrides: l'approche adaptative indirecte pour un changement de régime](#) (2015) یکی از نوشته های اوست.

ترجمه حمید محوی

گاهنامه هنر و مبارزه. پاریس. ۸ مارچ ۲۰۲۰